

Izabela Seredocha

Perspektywa finansowa z Unii Europejskiej dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020

Ekonomiczne Problemy Usług nr 115, 205-220

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

IZABELA SEREDOCHA

Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna

**PERSPEKTYWA FINANSOWA Z UNII EUROPEJSKIEJ
DLA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
NA LATA 2014–2020**

Streszczenie

Znaczna część funduszy unijnych przeznaczonych na lata 2014–2020 zostanie wdrożona poprzez Regionalne Programy Operacyjne. Województwo warmińsko-mazurskie ma szansę pozyskać 1 726 mln euro. Wydatkowanie tych środków jest szczególnie ważne dla rozwoju regionu, który od 1998 utrzymuje się w grupie rejonów o mniejszym niż 3% udziale w tworzeniu PKB. Jednym z poważnych problemów społecznych jest bezrobocie, zaliczane do najwyższych w kraju. Poważną barierę rozwoju regionalnej gospodarki stanowi niezadawalający stan infrastruktury drogowej, mający też niekorzystny wpływ na warunki życia ludności. Możliwość wykorzystania wsparcia unijnego pozwoli na realizację celu strategicznego, jakim jest spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy.

Słowa kluczowe: Warmia i Mazury, fundusz unijny, strategia

Wprowadzenie

Z budżetu Unii Europejskiej na lata 2014–2020 Polska otrzyma około 115,4 mld euro. To ponad 13 mld więcej w porównaniu z budżetem 2007–2013 (102 mld euro). Dwa najważniejsze źródła unijnych pieniędzy dla Polski to po-

lityka spójności (wzrost z 69 mld do 82,5 mld euro) oraz wspólna polityka rolna – wzrost z 26,9 mld do 32 mld euro. Znaczna część funduszy unijnych przeznaczonych na lata 2014–2020 zostanie wdrożona na poziomie regionalnym, m.in. w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych. Będzie to oznaczało zwiększenie odpowiedzialności samorządów województw za realizację polityki rozwoju i polityki spójności. Województwo warmińsko-mazurskie ma szansę pozyskać 1 726 mln euro. Celem artykułu jest analiza możliwości wykorzystania środków unijnych przez województwo warmińsko-mazurskie w kontekście przyjętych przez Unię celów strategicznych oraz priorytetów regionu, uwzględniających jego mocne i słabe strony, w tym rozwój inteligentnych specjalizacji.

1. Strategia Europa 2020 – główne założenia

Strategia „Europa 2020” jest nowym, długookresowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej, odpowiadającym potrzebie wspólnego działania państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform umożliwiających sprostaniu wyzwaniom związanym z globalizacją, starzeniem się społeczeństw czy koniecznością racjonalnego wykorzystywania zasobów. Realizacji założeń mają służyć trzy priorytety:

- a) wzrost inteligentny (ang. *smart growth*), czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach;
- b) wzrost zrównoważony (ang. *sustainable growth*), czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej;
- c) wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (ang. *inclusive growth*), czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną¹.

Komisja Europejska określiła wskaźniki umożliwiające monitorowanie postępów w realizacji przyjętych priorytetów za pomocą pięciu nadrzędnych celów:

- a) osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75%;

---

¹ Strategia Europa 2020, <http://www.mg.gov.pl/Bezpieczenstwo+gospodarcze/Strategia+Europa+2020>, s. 5, (5.05.2014).

- b) poprawa warunków prowadzenia działalności badawczo–rozwojowej, w tym przeznaczanie 3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój;
- c) zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w porównaniu z poziomami z 1990 roku; zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii; dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%;
- d) podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez zmniejszenie odsetka osób przedwcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz zwiększenie do co najmniej 40% odsetka osób w wieku 30–34 lat mających wykształcenie wyższe;
- e) wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza poprzez ograniczanie ubóstwa, mające na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego 20 milionów obywateli².

Podstawowymi instrumentami realizacji celów strategii „Europa 2020” są opracowywane przez państwa członkowskie UE Krajowe Programy Reform. Ich celem jest budowa trwałych podstaw wzrostu gospodarczego poprzez połączenie celów unijnych z priorytetami krajowymi. Przedstawione w nich reformy, ukierunkowane na wzrost inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu, mają umożliwić przezwycięzenie zidentyfikowanych barier wzrostu, tzw. wąskich gardeł, hamujących potencjał rozwojowy państw członkowskich UE. Komisja Europejska opracowała też tzw. inicjatywy przewodnie. Są to³:

- a) Unia innowacji – poprawa warunków ramowych dla innowacji oraz wykorzystanie innowacji do rozwiązania najważniejszych problemów społecznych i gospodarczych wskazanych w strategii „Europa 2020”;
- b) Mobilna młodzież – poprawa jakości na wszystkich poziomach edukacji i szkoleń oraz zwiększanie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej;
- c) Europejska agenda cyfrowa – osiągnięcie trwałych korzyści gospodarczych i społecznych z jednolitego rynku cyfrowego, opartego na dostępie do szerokopasmowego internetu;
- d) Europa efektywnie korzystająca z zasobów – wsparcie zmiany w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i efektywniej korzystającej z zasobów

---

² Strategia Europa 2020..., s. 5.

³ Strategia Europa 2020..., s. 5–6.

- bów środowiska oraz dążenie do wyeliminowania zależności wzrostu gospodarczego od degradacji środowiska przyrodniczego;
- e) Polityka przemysłowa w erze globalizacji – poprawa warunków dla przedsiębiorczości, zwłaszcza MŚP oraz wsparcie rozwoju silnej bazy przemysłowej, zdolnej do konkurencyjności w skali globalnej;
  - f) Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia – stworzenie warunków do unowocześnienia rynków pracy, przez ułatwienie mobilności pracowników i rozwój ich umiejętności, w celu zwiększenia poziomu zatrudnienia oraz zapewnienie trwałości europejskich modeli społecznych;
  - g) Europejski program walki z ubóstwem – zapewnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poprzez pomoc osobom biednym i wykluczonym oraz umożliwienie im aktywnego uczestnictwa w życiu ekonomicznym i społecznym.

Inicjatywy przewodnie realizowane są na poziomie UE, państw członkowskich, władz regionalnych i lokalnych⁴. Osiągnięciu założonych celów ma sprzyjać finansowe wsparcie UE.

2. Nowa perspektywa finansowa dla Polski

Z budżetu UE 2014–2020 Polska otrzyma 115,4 mld euro, z tego na realizację polityki spójności przypada 82,5 mld euro. Środki te będą inwestowane m.in. w badania naukowe i ich komercjalizację, kluczowe połączenia drogowe (autostrady, drogi ekspresowe), rozwój innowacyjnej przedsiębiorczości, transport przyjazny środowisku (kolej, transport publiczny), cyfryzację kraju (szerokopasmowy dostęp do Internetu, e-usługi administracji publicznej) oraz włączenie społeczne osób wykluczonych i aktywizację zawodową.

W ramach nowej perspektywy finansowej przewiduje się realizację 6 krajowych programów operacyjnych, w tym jednego ponadregionalnego dla województw Polski wschodniej (tab. 1) oraz 16 regionalnych programów operacyjnych. Krajowe programy operacyjne będą wspierać różne obszary gospodarki. Najwięcej środków, bo 25 513 mln euro przeznaczono na Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.

---

⁴ Strategia Europa 2020...

Tabela 1

Wstępny podział środków w ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2014–2020
(w mln euro)

Nazwa programu	Całkowita alokacja
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	27 513
Program Operacyjny Inteligentny Rozwój	8 614
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	4 419
Program Operacyjny Polska Cyfrowa	2 255
Program Operacyjny Polska Wschodnia	2 117
Program Operacyjny Pomoc Techniczna	700
Razem	45 620

Źródło: http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/2014_2020/Strony/glowna.aspx#strona=1&zakladka=2Fundusze (5.05.2014).

Znaczna część funduszy unijnych przeznaczonych na lata 2014–2020 będzie wdrażana na poziomie regionalnym, co będzie oznaczało zwiększenie odpowiedzialności samorządów województw za realizację polityki rozwoju i polityki spójności. Nowa perspektywa stwarza możliwość uzyskania dofinansowania m.in. na inwestycje związane z rozwojem społeczeństwa informacyjnego, ochrony środowiska i dostosowania do zmian klimatu, ochrony zdrowia, edukacji. Możliwości uzyskania wsparcia przez JST z poszczególnych programów w latach 2014–2020 będą uzależnione m.in. od gotowości projektów do realizacji⁵. Do rozdysponowania w ramach regionalnych programów operacyjnych jest 31 246,9 mln euro (tab. 2).

Tabela 2

Podział alokacji na regionalne programy operacyjne (w mln euro)

Województwo	Alokacja
Dolnośląskie	2 250,4
Kujawsko-pomorskie	1 901,7
Lubelskie	2 228,8

⁵ Nowa perspektywa – wyzwania dla samorządów, Portal Funduszy Europejskich, http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/2014_2020/Strony/Nowa_perspektywa_wyzwania_dla_samorzdow_90414.aspx (4.05.2014).

Województwo	Alokacja
Lubuskie	906,1
Łódzkie	2 253,9
Małopolskie	2 875,5
Mazowieckie	2 087,9
Opolskie	944,1
Podkarpackie	2 112,2
Podlaskie	1 212,4
Pomorskie	1 863,0
Śląskie	3 473,6
Świętokrzyskie	1 363,2
Warmińsko-mazurskie	1 726,6
Wielkopolskie	2 447,9
Zachodniopomorskie	1 599,7
Razem	31 246,9

Źródło: http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/2014_2020...

Najwięcej środków ma szansę pozyskać województwo śląskie – 3 473,6 mln euro, a najmniej lubuskie – 906,1 i opolskie – 944,1 mln euro.

3. Diagnoza strategiczna województwa warmińsko-mazurskiego – wybrane kwestie

Województwo warmińsko-mazurskie jest czwartym pod względem powierzchni regionem Polski. Liczy ponad 24 tys. km kw., co stanowi 7,7% powierzchni kraju. Od 1998 roku utrzymuje się w grupie rejonów o mniejszym niż 3% udziale w tworzeniu PKB.

W województwie znajduje się 116 gmin, z tego 58% stanowią gminy wiejskie, i 19 powiatów ziemskich oraz 2 grodzkie. Zlokalizowane w województwie dwa miasta na prawach powiatu to Olsztyn i Elbląg. Olsztyn jest największym ośrodkiem miejskim na północno-wschodnim obszarze Polski pomiędzy Gdańskiem a Białymstokiem. Warmińsko-Mazurskie nie należy do wysoko zurbanizowanych. Udział ludności miejskiej utrzymuje się od lat na poziomie 60%. Ludność miejska województwa skoncentrowana jest w 3 największych ośrodkach – Olsztynie, Elblągu i Ełku, mieszka tu ponad 40% mieszkańców miast. Miasta te stanowią jednocześnie centra wyodrębnionych w województwie podregionów. Jednym z poważnych problemów społecznych regionu jest wysokie

bezrobocie, zaliczane do najwyższych w kraju (21,3% w 2012 roku). Szczególnie niekorzystnie kształtuje się stopa bezrobocia na terenach wiejskich⁶.

Region w 2011 roku plasował się na 11. pozycji, biorąc pod uwagę wydatki publiczne na działania badawczo-rozwojowe. Połowa przedstawicieli sektora B+R w latach 2011–2013 nie miała żadnych doświadczeń we współpracy z podmiotami gospodarczymi. Mimo znacznego wsparcia finansowego w latach 2007–2013 w rozbudowę i tworzenie otoczenia biznesowego nadal zbyt mały nacisk został położony na efektywność działań informacyjnych, doradczych, szkoleniowych wzmacniających konkurencyjność firm czy oferowanych przez nie produktów i usług. W tabeli 3 zawarto informacje o wszystkich realizowanych w Polsce projektach współfinansowanych z Funduszy Europejskich, w tym projektach realizowanych w województwie warmińsko-mazurskim (dane na koniec marca 2014). Z analizy porównawczej wynika, iż w okresie 2007–2013 województwo warmińsko-mazurskie z ogólnopolskiej puli dofinansowania projektów ze środków unijnych uzyskało około 4,5%, dotacja na jednego mieszkańca wyniosła 10.317,96 zł i była wyższa niż średnia w Polsce o 1682,10 zł.

Tabela 3

Analiza wykorzystania funduszy europejskich w Polsce i województwie
warmińsko-mazurskim (marzec 2014)

Kategoria danych	Polska	Warmińsko-mazurskie	Porównanie
Liczba projektów	185516	8626	4,65% ogólnej liczby projektów w Polsce
Wartość projektów	592, 94 mld zł	24, 61 mld zł	4,15% wszystkich projektów w Polsce
Dotacje UE na 1 mieszkańca	8 635,86 zł	10 317,96 zł	o 1682,10 zł więcej niż średnia w kraju
Dofinansowanie z Unii Europejskiej	332, 77 mld zł	14, 97 mld zł	4,5% dofinansowania wszystkich projektów w Polsce

Źródło: opracowanie na podstawie danych dostępnych na: http://www.mrr.gov.pl/polityka_regionalna/SRPW_2020/ (3.05.2014).

⁶ I. Seredocha, *Unijne fundusze pomocowe jako źródło eliminacji społeczno-gospodarczych opóźnień w województwie warmińsko-mazurskim*, w: *Gospodarka i społeczeństwo w europejskiej perspektywie. Region Warmii i Mazur w zintegrowanej Europie*, red. D. Rucińska, H. Horbaczewski, D. Tłoczyński, Wydawnictwo EUH-E, Elbląg 2008, s. 82–83.

Pomimo wsparcia finansowego firmy zlokalizowane w regionie ciągle nie są nowoczesne i mają najmniejszy w skali kraju udział w strukturze podmiotów ponoszących nakłady na B+R (8,8% w 2011 roku). W latach 2008–2012 o 53 zmniejszyła się liczba przedsiębiorstw aktywnych w przeliczeniu na 10 tysięcy mieszkańców. Spadł też odsetek przedsiębiorstw posiadających dostęp do internetu (w okresie 2010–2012 z 94,0 do 91,7%). Nadal 11% przedsiębiorstw nie korzysta z internetu w kontaktach z administracją publiczną. Niezbędne staje się wdrożenie e-usług we wszystkich instytucjach publicznych. Województwo znajduje się na 12. miejscu w kraju, biorąc pod uwagę nasycenie przedsiębiorstwami. Region boryka się także z niedostateczną aktywnością podmiotów gospodarczych na rynkach zagranicznych. Spowodowane jest to słabą dostępnością komunikacyjną, brakiem właściwie przygotowanej oferty dotyczącej kapitału ludzkiego oraz oddaleniem od głównych rynków zbytu. Najistotniejszą barierę rozwoju regionalnej gospodarki stanowi niezadowolający stan infrastruktury drogowej, ma on też niekorzystny wpływ na warunki życia ludności. Najważniejsze korytarze transportowe województwa to droga ekspresowa nr 7 i krajowa nr 16, są one częścią Transeuropejskich Sieci Transportowych. Zlokalizowane wzdłuż nich gminy należą do najbardziej konkurencyjnych w regionie. Za to atutem regionu są możliwości wypoczynkowe, uwarunkowane walorami środowiska. Warmia i Mazury realizują obecnie nowy model turystyki, tzw. 3E (*education, excitement, entertainment* – edukacja, emocje, rozrywka). Region jest liderem czystości środowiska, wyróżnia się różnorodnością i bogactwem środowiska przyrodniczego nie tylko w kraju, ale i w Europie. Obszary przyrodnicze prawnie chronione stanowią 47% powierzchni województwa, które dodatkowo dysponuje dużym zasobem dziedzictwa kulturowego i zajmuje 4. miejsce w kraju pod względem liczby obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Region charakteryzuje się jednym z największych udziałów odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii elektrycznej. W 2012 roku energia z OZE stanowiła 74,4% ogółu energii elektrycznej produkowanej w województwie⁷.

---

⁷ Charakterystyka regionu za: Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020, s. 3–35 <http://portal.warmia.mazury.pl/pl/rozwoj-regionu/2262-zarząd-przyjął-projekt-regionalnego-programu-operacyjnego-na-kolejne-lata> (2.05.2014).

4. Cele strategiczne województwa warmińsko-mazurskiego

Celem głównym przyjętym w Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 jest spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy. Oznacza to osiągnięcie w województwie udziału własnego w produkcie krajowym brutto na poziomie co najmniej 3%, włączenie województwa do głównej sieci infrastruktury transportowej oraz w Transeuropejską Sieć Korytarzy Transportowych, także tworzenie miejsc pracy i wzrost przedsiębiorczości ze szczególnym uwzględnieniem ludzi młodych oraz poprawę warunków życia, w tym dostępu do usług publicznych, zbliżającą do standardów życia w Unii Europejskiej. Cele strategiczne i operacyjne zawarto w tabeli 4.

Tabela 4

Cele strategiczne i operacyjne

Cele strategiczne	Cele operacyjne
Cel 1. Wzrost konkurencyjności gospodarki.	Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji. Wzrost innowacyjności firm. Wzrost liczby miejsc pracy.
Cel 2. Wzrost aktywności społecznej.	Rozwój kapitału społecznego. Wzrost dostępności i jakości usług publicznych.
Cel 3. Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych.	Doskonalenie administracji. Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej.
Cel 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju.	Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności. Dostosowana do potrzeb sieć nośników. Poprawa jakości i ochrony środowiska.

Źródło: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025, <http://strategia2025.warmia.mazury.pl/artykuly/72/strategia-2025.html> (6.05.2014).

Poprawa spójności ekonomicznej, przestrzennej i społecznej powinna być osiągnięta poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji, jakimi na Warmii i Mazurach są: ekonomia wody, drewno i meble oraz żywność wysokiej jakości. Mają one swoje źródło w tradycji regionu oraz w jego wewnętrznym potencjale. Eko-

nomia wody bazuje na zasobach wód słodkich i uznawana jest za specjalizację regionu na poziomie kraju. Najwięcej takich firm zlokalizowanych jest w powiecie olsztyńskim i w Elblągu.

Firmy specjalizujące się w meblarstwie i obróbce drewna dominują w powiecie iławskim, ostródzkim, olsztyńskim i szczycieńskim (powyżej 300 podmiotów w każdym z powiatów). Ten rodzaj specjalizacji może mieć charakter ponadregionalny.

Specjalizacja „żywność wysokiej jakości” jest charakterystyczna dla kilku regionów; widoczna jest tu możliwość współpracy województwa w ramach Polski Wschodniej. Aż w 9 powiatach województwa zlokalizowanych jest powyżej 1500 podmiotów zajmujących się produkcją takiej żywności. Są to powiaty: elbląski, ostródzki, iławski, nowomiejski, działdowski, szczycieński, olsztyński, bartoszycki, ełcki.

Strategia zakłada tworzenie równych szans rozwojowych w całym województwie. Stąd priorytetowe staje się formowanie kapitału ludzkiego, rozwój przedsiębiorczości, promocji, budowanie nowoczesnej infrastruktury, wzmocnienie metropolitalnych funkcji Olsztyna oraz rozwój ośrodków regionalnych (Ełk, Elbląg). Rozwój Warmii i Mazur rozpatrywany jest także w europejskiej przestrzeni bałtyckiej. Istotną rolę przypisuje się portowi morskemu w Elblągu i jego współpracy z portami w Gdańsku i Kaliningradzie. O konkurencyjności województwa będzie rozstrzygać wysoka atrakcyjność przyrodnicza.

5. Perspektywa alokacji środków unijnych dla Warmii i Mazur w latach 2014–2020

Ze Strategią rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 powiązany jest Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020. Uwzględnia on także realizację priorytetów zawartych w strategii „Europa 2020”. Alokację środków w ramach trzech głównych priorytetów przedstawiono w tabeli 5.

Tabela 5

Udział środków RPO WiM 2014–2020 w priorytetach i inicjatywach przewodnich Strategii Europa 2020

Priorytet Strategii Europa 2020	% alokacji RPO WiM 2014–2020	Inicjatywa przewodnia	% alokacji RPO WiM 2014–2020
Wzrost inteligentny	16	Unia innowacji	7
		Europejska agenda cyfrowa	5
		Młodzież w drodze	3
Wzrost zrównoważony	50	Europa efektywnie korzystająca z zasobów	38
		Polityka przemysłowa w erze globalizacji	12
Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu	31	Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia	15
		Europejski program walki z ubóstwem	16

Źródło: Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego...

Projekt, w wielu kwestiach stanowiący kontynuację działań podjętych w latach 2007–2013, zakłada pozyskanie 1,7 mld euro, co powinno wygenerować nakłady inwestycyjne o wartości około 3 mld złotych⁸. Około 1,25 mld euro będzie pochodzić z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) a 481,5 mln z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS)⁹.

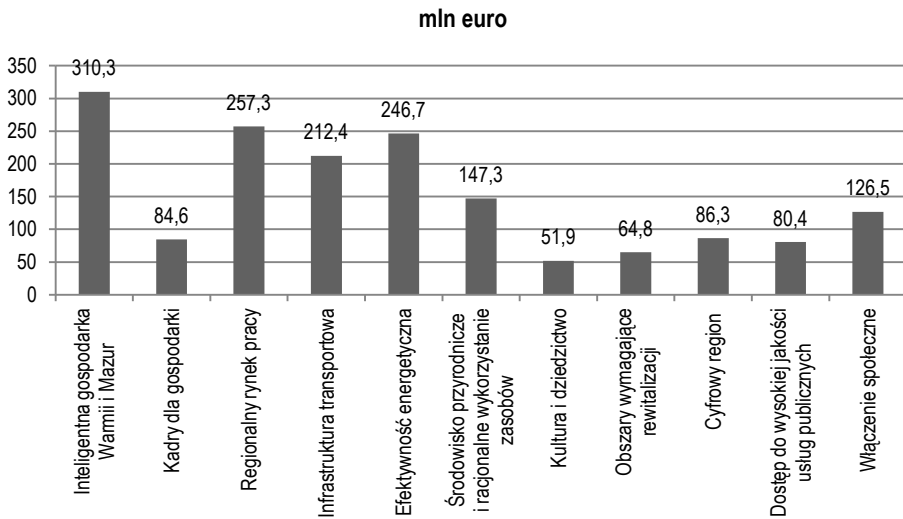
Pieniądze zostaną przeznaczone na wzrost konkurencyjności gospodarczej regionu. Do przedsiębiorców zostanie skierowanych ponad 600 mln euro. Dotyczy to zarówno podmiotów reprezentujących inteligentne specjalizacje regionu (ekonomia wody, drewno i meblarstwo oraz żywność wysokiej jakości), jak i funkcjonujących w innych branżach. Pierwsze konkursy będą ogłaszane jesienią 2014 roku.

W projekcie zaplanowano 12 osi priorytetowych, w tym pomoc techniczną oraz 11 osi merytorycznych. Osie merytoryczne to: Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur (310,3 mln euro), Kadry dla gospodarki (84,6 mln euro), Regionalny rynek pracy (257,3 mln euro), Infrastruktura transportowa (212,4 mln

⁸ Zarząd województwa przyjął projekt 8 kwietnia 2014 r., dokument został przekazany Komisji Europejskiej, zakończenie negocjacji przewidziane jest w sierpniu 2014.

⁹ Wystąpienie dr. M.G. Brzezina, wicemarszałka województwa warmińsko-mazurskiego nt. *Przyszła perspektywa alokacji finansowej Unii Europejskiej...*

euro), Efektywność energetyczna (246,7 mln euro), Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów (147,3 mln euro), Kultura i dziedzictwo (51,9 mln euro), Obszary wymagające rewitalizacji (64,8 mln euro), Cyfrowy region (86,3 mln euro), Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych (80,4 mln euro) oraz Włączenie społeczne (126,5 mln euro). Podział środków zaprezentowano na rysunku 1.

Rys. 1. Podział środków w ramach RPO 2014–2020 z uwzględnieniem osi merytorycznych (projekt)

Źródło: opracowanie na podstawie Projektu Regionalnego Programu...

Najwięcej środków planuje się wykorzystać w ramach Inteligentnej gospodarki Warmii i Mazur, Regionalnego rynku pracy, Efektywności energetycznej oraz Infrastruktury transportowej. Rodzaj działań, które mogą uzyskać wsparcie w ramach wymienionych osi, opisano w tabeli 6.

Tabela 6

Rodzaj działań mogących uzyskać dofinansowanie w ramach osi, na które planuje się przeznaczyć najwięcej środków

Oś merytoryczna	Dofinansowanie	Rodzaj działań
Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur	310, 3 mln euro	Zwiększenie wykorzystania wyników działalności B+R w gospodarce, wzrost innowacyjności firm działających w obszarach inteligentnych specjalizacji, poprawa atrakcyjności gospodarki województwa, unowocześnienie przedsiębiorstw, wspieranie MŚP do wdrażania innowacji.
Regionalny rynek pracy	257,3 mln euro	Stworzenie warunków do powstania nowych firm, ułatwienie wejścia lub powrotu na rynek pracy, poprawa dostępu do zatrudnienia osobom pozostającym bez pracy i niepełnosprawnym.
Efektywność energetyczna	246,7 mln euro	Zwiększenie efektywności w przedsiębiorstwach poprzez ograniczenie strat i zużycia energii, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnym bilansie energetycznym regionu, wzrost efektywności energetycznej budynków mieszkalnych oraz użyteczności publicznej, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych do atmosfery.
Infrastruktura transportowa	212,4 mln euro	Poprawa dostępności i spójności wewnętrznej województwa, funkcjonalny system żeglugi na śródlądowych drogach wodnych, stworzenie konkurencyjnej alternatywy wobec ruchu kołowego i poprawa standardów regionalnych przewozów pasażerskich.
Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów	147,3 mln euro	Ochrona i efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych dla wzrostu konkurencyjności, poprawa gospodarki odpadami w województwie, więcej oczyszczonych ścieków i lepsza jakość wody, wzrost bezpieczeństwa regionu poprzez zapobieganie i zarządzanie ryzykiem wystąpienia klęsk żywiołowych i katastrof ekologicznych.
Włączenie społeczne	126,5 mln euro	Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprawa dostępu do usług społecznych lub zdrowotnych, poprawa dostępu do zatrudnienia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym poprzez rozwój ekonomii społecznej

Źródło: opracowanie na podstawie Projektu Regionalnego Programu...

W ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych środki unijne trafią do trzech największych miast Warmii i Mazur: Olsztyna (58,4 mln euro), Elbląga (36,8 mln euro) oraz Ełku (17,9 mln euro). Zróżnicowanie kwot jest uwarunkowane liczbą mieszkańców. Wymienione miasta w swoich strategiach mają zapisane działania inwestycyjne, które mogą zostać dofinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego.

Podsumowanie

Proponowany w RPO WiM 2014–2020 podział środków uwzględnia realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz prowadzi do osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Alokując środki na poszczególne obszary wsparcia uwzględniono również zakładane przez Polskę cele określone w Krajowym Programie Reform oraz wyzwania rozwojowe Warmii i Mazur¹⁰:

- a) najwięcej, bo około 18% całej alokacji, skierowane zostanie na wzmacnianie rozwoju technologicznego i innowacji oraz na podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw;
- b) około 15% wszystkich środków skupione zostanie na poprawie zewnętrznej dostępności i wewnętrznej spójności komunikacyjnej regionu, który wciąż należy do obszarów o najmniejszej dostępności komunikacyjnej w Europie;
- c) około 14% wszystkich środków ukierunkowanych zostanie na ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, zwiększenie udziału energii odnawialnej oraz efektywność energetyczną;
- d) około 19% środków zostanie przeznaczona na zwiększenie zatrudnienia oraz aktywizację społeczno-zawodową, co wynika z problemów diagnozowanych na rynku pracy (wysoki wskaźnik bezrobocia).

Projekt RPO WiM premiuje ideę partnerstwa i budowania atrakcyjnych sieci, co stanowi sposób na zwiększenie dynamiki rozwoju, efektywne wykorzystanie zasobów i budowanie w regionie klimatu do współpracy. Priorytety województwa wyznaczać będą wysokość środków na poszczególne projekty.

---

¹⁰ Projekt Regionalnego Programu..., s. 35.

Literatura

- Brzezin M.G., *Przyszła perspektywa alokacji finansowej Unii Europejskiej dla Warmii i Mazur na lata 2014–2020*, wystąpienie na seminarium naukowym: Żuławy Wiślane – szanse i bariery rozwoju w perspektywie interdyscyplinarnej w dn. 10 stycznia 2014 w Elbląskiej Uczelni Humanistyczno-Ekonomicznej.
- Fundusze europejskie 2007–2013, http://www.mrr.gov.pl/polityka_regionalna/SRPW_2020.
- Fundusze europejskie, http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/2014_2020/Strony/glowna.aspx#strona=1&zakladka=2Fundusze.
- Nowa perspektywa – wyzwania dla samorządów*, Portal Funduszy Europejskich, http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/2014_2020/Strony/Nowa_perspektywa_wyzwania_dla_samorzadow_90414.aspx.
- Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020, <http://portal.warmia.mazury.pl/pl/rozwoj-regionu/2262-zaradz-przyjal-projekt-regionalnego-programu-operacyjnego-na-kolejne-lata>.
- Seredocha I., *Unijne fundusze pomocowe jako źródło eliminacji społeczno-gospodarczych opóźnień w województwie warmińsko-mazurskim*, w: *Gospodarka i społeczeństwo w europejskiej perspektywie. Region Warmii i Mazur w zintegrowanej Europie*, red. D. Rucińska, H. Horbaczewski, D. Tłoczyński, Wydawnictwo EUH-E, Elbląg 2008.
- Strategia Europa 2020, <http://www.mg.gov.pl/Bezpieczenstwo+gospodarcze/Strategia+Europa+2020>.
- Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 <http://strategia2025.warmia.mazury.pl/artykuly/72/strategia-2025.html>.

THE FINANCIAL PERSPECTIVE FROM EUROPEAN UNION FOR THE WARMIA AND MAZURY REGION FOR THE YEARS 2014–2020

Summary

A significant part of the funding for 2014–2020 will be implemented by Regional Operational Programmes. Warmia and Mazury province has a chance to win 1 million 726 euros. Disbursement of these funds is particularly important for the development of the region, which since 1998 remains in the group areas with less than 3% share in the GDP. One of the serious social problems is unemployment which is the highest in the

country. A major barrier to the development of the regional economy is an unsatisfactory state of road infrastructure, which has a negative impact on the living conditions of the population. Possibilities of using EU support allow for the implementation of the strategic goal, which is the consistency of economic, social and spatial Warmia and Mazury province with other regions of Europe.

Keywords: Warmia and Mazury, EU funds, strategy

Translated by Kamila Zdanowicz-Kucharczyk